

نویسنده: نسیم سحر

بررسی جنایات نسل‌کشی هدفمند اسرائیل علیه مردم فلسطین در محکمه‌هاگ

صدور حکم محکمه بین‌المللی عدلی درمورد شکایت افریقای جنوبی از اسرائیل

دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی [International Court of justice] که به عنوان دادگاه (محکمه) بین‌المللی شناخته می‌شود، رکن قضایی اصلی سازمان ملل متحد در شهر هاگ هالند استقرار دارد و افریقای جنوبی در ۲۹ دسامبر ۲۰۲۳ شکایتی را به دیوان بین‌المللی عدلی تسلیم کرد و صدور حکم علیه اسرائیل به دلیل نقض کنوانسیون نسل‌کشی در جریان حمله به غزه را خواستار شد.

افریقای جنوبی در شکایت خود از دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی خواست تا ۹ دستور موقت را صادر کند که برخی از آن‌ها عبارتند از: توقف فوری حملات اسرائیل علیه غزه، اتخاذ تدابیر معقول برای جلوگیری از نسل‌کشی فلسطینی‌ها، اطمینان از بازگشت آوارگان فلسطینی به خانه‌های خود و دسترسی آن‌ها به کمک‌های بشردوستانه مانند غذا، آب، سوخت، تجهیزات پزشکی، سرپناه و پوشاک و در نهایت انجام اقدام‌های لازم برای مجازات دست‌اندرکاران نسل‌کشی و حفظ شواهد مربوط به جنایت نسل‌کشی در غزه.

دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی پس از برگزاری جلسات استماع در ۱۱ و ۱۲ جنوری ۲۰۲۴ ، مذاکرات درباره این پرونده (دوسیه) را آغاز کرد و هر چند رسیدگی به اتهام اصلی مطرح شده از سوی افریقای جنوبی یعنی ارتکاب نسل‌کشی از سوی اسرائیل احتمالاً سال‌ها زمان ببرد اما روز گذشته جمعه ۲۶ جنوری ۲۰۲۴ دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی درباره درخواست آفریقای جنوبی برای صدور دستور اجرای اقدام موقت تصمیم گرفت .

دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی در این جلسه نسبت به تداوم جان باختن مردم غزه ابراز نگرانی و اعلام کرد: اسرائیل باید به کشتار و آسیب رساندن به مردم غزه پایان دهد و اقدامات لازم برای فراهم کردن نیازهای انسانی مردم غزه را فوراً اتخاذ کند. اسرائیل باید تدابیر لازم برای جلوگیری از تحریک مستقیم به کشتار گروهی را اتخاذ کن همچنین باید متعهد به خودداری از قتل، تعدی و تخریب علیه مردم غزه باشد. رونالد لامولا وزیر عدلیه و نماینده افریقای جنوبی در جریان نخستین جلسه این دادگاه اعلام کرد: اسرائیل جنایات و اقدامات کشتار جمعی در فلسطین را از سال ۱۹۴۸ تشدید کرده است. ملت فلسطین از سال ۱۹۴۸ میلادی تاکنون از حق تعیین سرنوشت خود محروم شده است، قوانین اسرائیل برای تحمیل آپارتاید بر فلسطینیان طراحی شده است و ما در آفریقای جنوبی از ابتدا از جنایات نسل‌کشی اسرائیل علیه مردم فلسطین آگاه بودیم.

نماینده افریقای جنوبی افزود: نکبت به علت سیاست توسعه شهرک‌سازی اسرائیل و رژیم آپارتایدی و گریزان از مجازات، ادامه دارد. آینده فلسطینیان در غزه منوط به تصمیم دادگاه بین‌المللی در این دادخواست است. اسرائیل آپارتاید را علیه ملت فلسطین اعمال می‌کند. ما تاکید می‌کنیم که کراهت و نفرت و آپارتاید در اسرائیل تشدید شده است. این رژیم علیه فلسطینیان مرتکب کشتار جمعی می‌شود. اسرائیل غزه را از زمین، دریا و هوا محاصره کرده است. اسرائیل حمله گسترده به غزه انجام داده و کنوانسیون منع کشتار جمعی را نقض کرده است. حمله هفتم اکتبر هرگز جنایات ضدبشری را توجیه نمی‌کند و ما باید مانع از کشتار جمعی شویم.

لامولا گفت: ما در این جلسات مستندات مربوط به ارتکاب کشتار جمعی از سوی اسرائیل در غزه را ارائه می‌کنیم. اسرائیل به سیطره بر دریا و آب‌های غزه ادامه می‌دهد. کشتار این رژیم همه مناطق غزه را ناامن ساخته است. فلسطینیان در هیچ مکانی امنیت ندارند حتی مناطقی که تل‌آویو آن‌ها را امن می‌داند. آنچه اسرائیل علیه فلسطینیان مرتکب می‌شود، ظلم تمام‌عیار است. اشغالگران مانع از تعیین سرنوشت فلسطینیان می‌شوند. خشونت و ویرانی از هفتم اکتبر شروع نشده بلکه ملت فلسطین از سال ۱۹۴۸ از آن رنج می‌برند.

وزیر عدلیه افریقای جنوبی پس از پایان برگزاری اولین جلسه رسیدگی به شکایت این کشور از رژیم صهیونیستی گفت: غزه به ویرانه تبدیل شده است و محکمه باید درباره آنچه در نوار غزه در جریان است، حکم صادر کند.

لامولا تأکید کرد: شرایط غزه نیازمند صدور سریع حکم درباره آن است و به همین دلیل از دبیرکل سازمان ملل نیز می‌خواهیم بند ۲۹ منشور سازمان ملل را برای جلوگیری از وقوع فجایع انسانی هولناکتر در غزه اجرا کند.

در دومین جلسه اول محکمه هاگ چه گذشت؟

کار بررسی پرونده شکایت افریقای جنوبی علیه اسرائیل در دیوان بین‌المللی عدلی روز جمعه ۱۲ جنوری ۲۰۲۴ در دومین روز متوالی ادامه یافت و در این جلسه، تیم حقوقی اسرائیل پاسخ خود را به اتهامات افریقای جنوبی ارائه کرد تا محکمه هاگ را متقاعد کند که هیچ جنایتی در غزه مرتکب نشده است. تال بیکر مشاور حقوقی وزارت امور خارجه اسرائیل در آغاز جلسه دومین روز بررسی این پرونده ادعا کرد که عملیات نظامی این رژیم در غزه اقدامی برای دفاع از خود در برابر حماس و سایر گروه‌های مقاومت فلسطینی که وی آنها را سازمان‌های تروریستی خواند، انجام شده است.

این مشاور حقوقی رژیم اسرائیل ادعا کرد که افریقای جنوبی روز پنجشنبه در محکمه بین‌المللی جزایی سازمان ملل، پرونده‌ای تحریف شده از جنگ غزه را علیه این رژیم مطرح کرد. کنوانسیون نسل‌کشی چه می‌گوید؟

کنوانسیون پیشگیری و مجازات جنایت نسل‌کشی، نخستین سند قانونی برای تدوین نسل‌کشی به‌عنوان یک جنایت و نخستین معاهده حقوق بشر بود که به اتفاق آرا توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در ۹ دسامبر ۱۹۴۸ تصویب شد. این کنوانسیون در ۱۲ جنوری ۱۹۵۱ لازم‌الاجرا شد و دارای ۱۵۲ کشور عضو است. این کنوانسیون درباره پیشگیری و مجازات جنایت نسل‌کشی تأکید دارد که کشورهای عضو نه تنها باید از ارتکاب نسل‌کشی خودداری کنند، بلکه باید از وقوع آن در هر مکان دیگری نیز جلوگیری کنند.

افریقای جنوبی کدام اقدام‌های رژیم صهیونیستی را مصداق نقض کنوانسیون نسل‌کشی می‌داند؟

افریقای جنوبی تأکید دارد که اسرائیل بنا به دلایل زیر در حال اعمال جنایت نسل‌کشی است؛ این کشور افریقایی تأکید دارد که وجود الگوی رفتاری نظام‌مند در کشتار فلسطینی‌ها براساس تعریف نسل‌کشی مطابق ماده ۲ کنوانسیون نسل‌کشی تأیید می‌کند که این رژیم در حال انجام جنایت نسل‌کشی است.

افریقای جنوبی موارد زیر را به‌عنوان ادله ادعای خود مطرح می‌کند:

کشتار فلسطینی‌ها و هدفمند بودن آن از طریق هدف قرار دادن عامدانه برخی از اقشار مانند خبرنگاران و کودکان، ایجاد صدمات روحی و جسمی به فلسطینی‌ها در غزه، اخراج دسته‌جمعی فلسطینی‌ها از خانه‌هایشان در غزه و آواره کردن آن‌ها، محرومیت از دسترسی به غذا و آب کافی برای فلسطینی‌ها در غزه، محروم کردن فلسطینی‌های غزه از دسترسی به سرپناه، لباس، بهداشت و امکانات بهداشتی، محروم کردن فلسطینی‌های غزه از کمک‌های پزشکی کافی، نابودی زندگی فلسطینی‌ها در غزه، تحمیل تدابیر به‌منظور جلوگیری از تولد نوزادان فلسطینی در غزه، بیان نیت نسل‌کشی و انجام اقدام‌هایی در این چارچوب. [منبع نور نیوز]

حکم محکمه بین‌المللی عدلی در مورد شکایت افریقای جنوبی از اسرائیل
دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی لاهه از صدور دستور برقراری آتش بس خودداری کرد، اما از اسرائیل خواست اقداماتی فوری انجام دهد.

دیوان بین‌المللی دادگستری (عدلی) هاگ در حکمی به اسرائیل دستور داد تا یک رشته اقدامات فوری در غزه اتخاذ کند، اما از صدور دستور برقراری آتش‌بس در جنگ این کشور و حماس خودداری کرد. براساس اظهارات قاضی این دادگاه (محکمه)، اسرائیل باید تمام توانش برای توقف نسل‌کشی در غزه بکارگیرد، امکان ورود هر چه سریع‌تر کمک‌های ضروری به این منطقه را فراهم کند و از تحریک مستقیم به نسل‌کشی در جریان این جنگ، جلوگیری و محرکین آن را مجازات کند. اسرائیل به شدت این اتهام را رد کرده و انتظار نمی‌رود که محکمه برای چندین سال در مورد این ادعا تصمیم‌گیری کند.

قاضی محکمه در جلسه امروز چه گفت؟
در جریان دادگاه امروز، قاضی جون دانهیو تایید کرد که دادگاه (محکمه) عالی سازمان ملل صلاحیت رسیدگی به پرونده نسل‌کشی علیه اسرائیل را دارد. او گفت که افریقای جنوبی وجهه قانونی برای طرح دعوی علیه اسرائیل به اتهام ارتکاب به نسل‌کشی را دارد و هر کشوری که کنوانسیون مقابله با نسل‌کشی را امضا کرده است، می‌تواند علیه کشور دیگری مسئله نسل‌کشی را مطرح و شکایت کند.

قاضی جون دانهیو همچنین گفت که افریقای جنوبی حق دارد که اختلاف با اسرائیل را در مورد نقض تعهدات طبق کنوانسیون مورد نظر مطرح کند.

قاضی این دادگاه (محکمه) در بخش دیگری از صحبت‌هایش به وضعیت انسانی در غزه اشاره کرد و به نقل از مارتین گریفیث، هماهنگ کننده امدادرسانی سازمان ملل گفت که «غزه به محل مرگ و ناامیدی تبدیل شده است».

قاضی دادگاه (محکمه) عالی سازمان ملل گفت که یک میلیون و هفتصد هزار نفر در غزه آواره شده‌اند و این منطقه محصور «غیرقابل سکونت» شده است.

با این حال او خاطر نشان کرد آماری که از غزه منتشر می‌شود را بطور مستقل نمی‌توان تایید کرد. او گفت که یک میلیون و چهارصد نفر اکنون در پناهگاه‌های سازمان ملل هستند و به همه نیازهای ضروری دسترسی ندارند.

در دادگاه (محکمه) امروز همچنین ضمن ابراز نگرانی نسبت به سرنوشت گروگان‌هایی که در دست حماس هستند خواسته شد که این افراد فوراً آزاد شوند.

اقدامات موقتی که دادگاه (محکمه) بین‌المللی هاگ به آن رای داد اسرائیل باید تمام تمهیدات را برای جلوگیری از هر اقدامی که می‌تواند نسل‌کشی تلقی شود به کار گیرد، از جمله کشتن اعضای یک گروه، ایجاد صدمه بدنی، شرایط طراحی شده با هدف نابودی یک گروه و جلوگیری از تولد

اسرائیل باید اطمینان حاصل کند که ارتش این کشور هیچ اقدام نسل‌کشی را مرتکب نمی‌شود. اسرائیل باید هرگونه اظهار نظر عمومی که می‌تواند تحریک به ارتکاب نسل‌کشی در غزه تلقی شود را متوقف کند و به مجازات برساند

اسرائیل باید اقداماتی را برای تضمین دسترسی بشردوستانه اتخاذ کند اسرائیل باید از تخریب مدارکی که می‌تواند در پرونده نسل‌کشی استفاده شود جلوگیری کند اسرائیل باید ظرف یک ماه پس از صدور این دستور گزارشی را به دادگاه (محکمه) ارائه کند واکنش‌ها به رای (حکم) دیوان (محکمه) بین‌المللی عدلی

سیریل رامافوسا، رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی گفته است همه کسانی که دیوان بین‌المللی (محکمه) دادگستری (عدلی) را به رسمیت می‌شناسند، از جمله اسرائیل، باید به حکم این دادگاه احترام بگذارند.

رامافوسا پس از رای دادگاه در مورد درخواست ارائه شده توسط کشورش، گفت که آفریقای جنوبی انتظار دارد اسرائیل، «به عنوان کشوری که خود را دموکراسی می‌نامد و به عنوان کشوری که به حاکمیت قانون احترام می‌گذارد» از این حکم تبعیت کند

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، نسبت به حکم دیوان بین‌المللی عدلی هاگ واکنش نشان داده و گفته است که اسرائیل «به دفاع از خود و شهروندانش با پایبندی به قوانین بین‌المللی ادامه خواهد داد».

مقامات حماس از حکم دیوان (محکمه) بین‌المللی دادگستری (عدلی) لاهه (هاگ) استقبال کردند.

سامی ابوزهری، یکی از مقامات ارشد حماس به خبرگزاری رویترز گفت: «حکم دیوان بین‌المللی دادگستری تحول مهمی است که به انزوای اشغالگر (اسرائیل) و افشای جنایات آن در غزه کمک می‌کند. ما خواهان وادار کردن اشغالگران به اجرای تصمیمات دادگاه هستیم».

رسانه‌های ایران گزارش دادند که ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران در تماس تلفنی با سیریل راماپوزا، رئیس جمهوری آفریقای جنوبی، اقدام این کشور در شکایت از اسرائیل به دیوان بین‌المللی دادگستری در لاهه را ستود.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران هم به دولت آفریقای جنوبی تبریک گفته است.

دیده‌بان حقوق بشر هم حکم دیوان بین‌المللی دادگستری (عدلی) را «حکمی مهم» توصیف کرده و گفته است که با این حکم «اسرائیل و متحدانش متوجه می‌شوند که برای جلوگیری از نسل‌کشی و جنایات بیشتر علیه فلسطینیان در غزه، اقدام فوری لازم است» [منبع : بی بی سی].

<https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240126-ord-01-00-en.pdf>

سرمنشی سازمان ملل حکم دادگاه هاگ برای توقف نسل‌کشی در غزه را به شورای امنیت ارسال می‌کند. سخنگوی سازمان ملل در پی اعلام حکم محکمه بین‌المللی عدلی علیه اسرائیل مبنی بر توقف نسل‌کشی در غزه اعلام کرد: سرمنشی سازمان ملل مطابق اساسنامه محکمه هاگ فوری دستورات آن را به شورای امنیت ارسال خواهد کرد.

استیفان دوجاریک گفت: آنتونیو گوترش سرمنشی سازمان ملل به حکم محکمه هاگ توجه کرده است که به شکایت آفریقای جنوبی علیه اسرائیل در مورد اعمال کنوانسیون جلوگیری و مجازات جنایت نسل‌کشی در نوار غزه اشاره می‌کند.

گزارش ویدیویی از جریان صدور حکم محکمه بین‌المللی عدلی در هاگ

<https://www.youtube.com/watch?v=FRsprNTNiNM>

www.hogooq.eu